Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 255 Maribor, četrtek 8. novembra 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

„Politika" proti dr. Korošcu

VSA SRBIJANSKA JAVNOST SE ZGRAŽA NAD KOROŠČEVO KONFISKACIJSKO PRAKSO. — »POLITIKA« ZAHTEVA, DA SE DR. KOROŠEC ČIMPREJ UMAKNE. — KONFERENCA ZASTOPNIKOV GOSPODARSKIH KROGOV.

BEOGRAD, 8. nov. Včerajšnja ponovna zaplemba »Vremena« in »Politike« radi polemike, ki se je razvila povodom dr. Nedeljkovićevega članka, je izzvala v vsej beograjski javnosti veliko ogorčenje proti dr. Korošcu. Današnja »Politika« objavlja na uvodnem mestu obširen članek, v katerem ostro napada dr. Korošca in mu očita, da pokazuje svojo moč in »sposobnost« samo s konfiskacijami listov. Korošec si ne upa nastopati proti avtorjem teh člankov dr. Nedeljkoviću, Pribičeviću in Mačku, pač pa skuša braniti državo s konfiskacijami listov. »Politika« vidi v tem najboljši znak, da je dr. Koroščeva vlada popolnoma nesposobna za sanacijo težkih notranjih prilik in da je zato najbolje, da čimprej izgine s površja.

BEOGRAD, 8. nov. Sinoči se je vršila pozno v noč trajajoča konferenca zastopnikov gospodarskih krogov s predstavniki Narodne banke in ministri gospodarskih resorov. Na konferenci so zastopniki gospodarskih krogov izrazili svoje želje in zahteve, nanašajoč se na sanacijo gospodarske krize v naši državi. Predvsem zahtevajo komercializacijo državnih podjetij, večji vpliv prečanskih gospodarskih krogov na državne ustanove in zlasti izboljšanje prometa. O vseh teh vprašanjih se je razvila obširna razprava, v kateri so zastopniki gospodarskih krogov, med katerimi je bil tudi odposlanec ljubljanske Trgovske zbornice, zelo ostro kritizirali gospodarsko politiko vlade in naglašali, da je katastrofa neizbežna, ako ne pride takoj do radikalnih ukrepov v svrho temeljite sanacije razmer. Konferenca pa se je seveda razšla brez vsakega pozitivnega rezultata in so se morali zastopniki gospodarskih krogov, kakor je že običajno, zadovoljiti samo s praznimi obljubami posameznih ministrov, da bodo po možnosti skušali vstreči njihovim željam.

PARIZ, 8. nov. Kralj Aleksander in kraljica Marija sta bila danes od predsednika francoske republike Donmergua povabljena na kosilo. Kralj je obenem izrazil željo, da bi se osebno seznanil z vsemi vodilnimi francoskimi politiki.

Vulkan Etna še vedno bruha

LAVA JE DOSEDAJ UNIČILA ŽE DVE VASI TER UNIČILA TUDI VSE PROMETNE PROGE OKOLI ETNE.

MILAN, 8. novembra. Sedanji izbruh ognjenika Etne na otoku Siciliji je po svojem strašnem uničevalnem delu mnogo usodnejši kakor je bil izbruh pred petimi leti pri Lingue Glossi, ker se je takrat pomikala lava po nižinskem ozemlju zelo počasi in ni dospela niti do Lingue Glosse. Sedaj pa se vali lava po strmi strugi zelo hitro in je že vdrla v vasi ter pretrgala glavne prometne linije.

Ker se je prvi izbruh lave dne 2. t. m. ustavil že po 24 urah, je bilo prebivalstvo trdno prepričano, da je že odstranjena vsaka nevarnost, ko ga je nenadoma presenetil nov izbruh na Monte Naci. Ognjeni tok je hitreje kakor se je pričakovalo, prodrl v vasi Mascali in Nunziata, pretrgal železniško progo, ki vodi okrog Etne in ogroža sedaj tudi sicilijanske glavne prometne proge državne železnice Messina-Catania ter obalno cesto. Glavni ognjeni tok se vali ob strugi, ki gre skozi vas Mascali, vendar pa so v strugi na več krajih velike kotline, da obstoja še vedno nada, da lava vasi ne bo popolnoma porušila. Predno je prišlo do najnovejšega izbruha ognjenika, je bilo slišati grmenju podobno bobnenje in bučanje. Lava se vali samo iz žrel, ki so nastala že leta 1865.

Gasilci in mestna policija Catanie so odredili izpraznitev vseh ogroženih vasi. Minister za javna dela Turati je prispel včeraj popoldne z letalom v Catanio in vodi osebno pomožno akcijo za prebivalstvo. Del hiš v Maskanju in Nunziati je že postal žrtev žareče lave, istotako tudi kolodvor v Nunziati. Oblasti poskušajo skupno z državno železnico organizirati zasilni promet s prestopanjem.

Rim, 8. novembra. Izbruh vulkana Etne zavzema vedno kotastrofalnejše dimenzije. V minuli noči je lava zajela že vso okolico in je popolnoma uničila tudi že železniško progo okoli Etne. Mestece Mascani je čisto izginilo. Najdalje je držala katedrala, ki pa se je končno istotako porušila. Prebivalstvo je nastanjeno večinoma v šotorih, katere je dalo na razpolago vojaštvo.

Titulescu odklanja mandat za koncentracijsko vlado

BUKAREŠT, 8. novembra. Danes zjutraj je prispel Titulescu in je imel takoj po svojem povratku iz inozemstva konferenco z zastopniki narodne kmečke stranke, nakar je bil sprejet od regentskega sveta v daljši avdijenci. Regentski svet mu je ponudil sestavo koncentracijske vlade, kar pa je Titulescu odklonil, ker je dobil že vnaprej zagotovilo, da narodna kmečka stranka v taki vladi ne bi sodelovala. Titulescu smatra, da tvori edini izhod iz sedanje vladne krize na Rumunskem ali homogena vlada narodne kmečke stranke ali pa absolutno nevtralna vlada, ki bi izvedla svobodne volitve še letos. Pogajanja v tej smeri se nadaljujejo in je pričakovati, da pade do sobote odločitev.

Potniški vagon v ognju

SUBOTICA, 8. novembra. V potniškem vlaku, ki vozi iz Vel. Bečkereka v Subotico, je nastal v nekem vagonu tretjega razreda nenadoma požar. Nekdo je imel s seboj steklenico spirita, ki jo je položil pod klop. Steklenica se je razbila in tekočina se je razlila po tleh. Ko je nekdo zažgal cigareto, se je špirit vnel, nakar je bil v trenutku ves vagon v plamenu. Potnikov se je polastil panični strah. Hoteli so potegniti zavoro, da bi ustavili vlak, a ta ni funkcijonirala. Nato so s streljanjem iz samokresa opozorili vlakovodjo na nevarnost, ki je končno vlak ustavil, nakar so goreči voz odklopili iz kampozicije. Neka ženska, ki je že poprej skočila iz vlaka, je dobila težke poškodbe in si je vrh tega pretresla možgane.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Maščevanje prevaranega moža

STETTIN, 8. nov. Tu so našli včeraj inž. Fahla in gospo Ireno Krohn mrtva. Oba sta imela več težkih urez nin. Poleg gospe je ležal težko ranjen njen mož, zavarovalni uradnik Ivan Krohn. Iz raznih pisem, ki so jih našli, je razvidno, da gre za veliko tragedijo ljubosumnosti. Očividno je Krohn najprej usmrtil inž. Fahla in svojo ženo z britvijo, nato pa pognal še sebi kroglo v glavo.

Tudi pri Rotschildu samomori

Včasih bi človek mislil, da odhajajo prostovoljno na oni svet le ljudje iz revnih slojev, ki si pri vsej svoji pridnosti in poštenosti ne morejo usvariti eksistence. Naslednji slučaj nas pa prepriča o nasprotnem! Celo vdova barona Rotschilda, 65letna žena, se je s svojim sinom znanim iz mnogih afer, skušala spraviti s sveta. Povod za samomorilno misel je bil neka obsodba, s katero je bila združena eksekucija. Ko so prispeli eksekutorji v stanovanje baronice, sta mati in sin v silnem razburjenju spila večje doze veronala, tako da so ju morali prenesti v sanatorij.

Male nezgode od včeraj.

Pri delu si je zmečkal prste desne roke 17letni ključavničarski vajenec Kaiser Franc iz Vrbanove ulice. Poškodba ni nevarna — Neki brezobziren kolesar pa je v Krpanovi ulici v Studencih podrl na tla 5 letno Olgico Granduč, ki je dobila na čelu sicer precejšnjo rano, ki pa k sreči ni nevarna. — S kolesa pa je padel Herbert M. iz Koroščeve ulice in sicer po lastni neprevidnosti. Poškodoval si je levo roko. Vsem trem je rešilni oddelek prožil prvo pomoč. Poškodbe vseh 3 so lažje narave.

Ali naj občine pobirajo državne davke?

Finančno ministrstvo je pred nekaj tedni naročilo finančnim delegacijam, naj potom svojih organov dobijo od občin izjave, ali bi bile občine pripravljene pobirati davke, in sicer državne in samoupravne. Občine so res dobile od okrajnih davčnih oblastev tozadevne okrožnice z naročilom, da se izjavijo. Stvar je zlasti v naših krajih, kjer imamo že od poprej dobro urejene davčne urade, vzbudila veliko začudenja in mnoge zelo različne komentarje.

Kakor je bilo že pred delj časa čitati v zagrebških listih, je občinski odbor občine Zagreb v svoji seji razpravljal o tem vprašanju ter se je v principu izjavil za to, da bi občina davke pobirala, seveda le pod izvestnimi pogoji bonoviranja teh poslov.

Koncem oktobra pa se je v Splitu vršila konferenca občinskih načelnikov in drugih predstavnikov občin iz splitske oblasti. Konferenco je sklical oblastni odbor in na dnevnem redu je bilo predvsem vprašanje pobiranja državnih davkov s strani samoupravnih edinic. Od 62 občin se je konference udeležilo iz cele oblasti po svojih zastopnikih 50 skoro izključno kmečkih občin. V debati o pobiranju državnih davkov je bilo izrečenih mnogo mnenj za in proti. Vendar je bil končno izglasovan soglasen sklep, da se prepusti državi, da svoje davke sama pobira, četudi je že v zakonu o neposrednih davkih, ki stopi v veljavo 1. jan. 1929, določeno, da občine lahko obdrže 3% nabranih davkov in še izvršne stroške za upravno režijo.

Značilno je, kako so zastopniki občin utemeljevali svoj sklep: na občine bi odvalila državna oblast ves odij in vso nepopularnost, ker bi se znalo zgoditi, da bi baš za časa kakšnih volitev bilo od državne oblasti odrejeno pobiranje davkov s prisilnimi sredstvi. Ponekod država na oblast sedaj že več let ni pobirala davkov in sicer iz strankarskih razlogov, občine bi pa sedaj morale vzeti nase odij — eksekutorjev.

Ne vemo, ali so naše slovenske občine že daje svoje odgovore, in tudi ne, kakšni so ti odgovori. Zdi se nam pa, da bi vočigled našim razmeram pač tudi odgovori naših občin ne mogli biti bistveno drugačni. Ni uvideti, zakaj bi si naši župani, ki opravljajo itak že ogromne posle tudi prenešenega delokroga za tako malenkostne nagrade, da se lahko skoro reče — zastonj, nakopavali še več teh poslov, povrh pa še sovraštvo neštetih neuvidevnih ljudi. Dohodki občin, določeni v to svrho v zakonu, bi bili v primeri s tem malenkostni in bi niti oddaleč ne odtehtali materijalne in moralne škode.

Drava pada.

Drava, ki je zadnje dni porazno naraščala, je jela zopet upadati. Pri tem zapušča ne le velikih skladov sipe, ki je uporabljiva, ampak tudi močno spodjedene bregove. Pot od železniške črpalke za Dravo v Studencih je najbolj trpela. Skrajni čas je, da se zgradijo na tej poti že nebrojkrat obljubljene škarpe, da ne bodo številni pešpotniki v nevarnosti, da se znajdejo v hladni kopeli, kar se je že ponovno zgodilo. Menda tudi ni umetnost, enkrat za vselej zregulirati tiste studenčke ob imenovani poti, da ne bodo tekli čez pot.

Vlomilčev podpis

odtis prsta na razbiti šipi je bil včeraj usoden za že predkaznovanega Rudolfa S. Letos junija je bilo neke noči od sobote na nedeljo vlomljeno v pisarno mestne klavnice. Vlomilec — najbrž jih je bilo več — je moral dobro poznati klavniške lokale in po previdnosti, ki jo je kazal pri svojem poslu, se je dalo sklepati, da ni prvič na nepoštenem potu. Posebno se je bal svojega »podpisa« in skrbno je pobral kose razbite šipe, skozi katero si je odprl pot v pisarno. Vloma pa ni izvršil, ker je bil pregnan od stanovalcev, ki so se zbudili. Pri vsej previdnosti je ostal pod oknom tudi košček šipe in na njem — »podpis«. Policija je primerjala ta »podpis« z daktiloskopičnim materijalom vseh svojih znancev in tako je prišla na Rudolfa S., ki je bil včeraj obsojen na dve leti, četudi ni hotel ničesar priznati. —

Še srednješolska razmišljanja

MNENJE STARŠEV. — KLIC PO NOTRANJI REFORMI SREDNJE ŠOLE. — VZGOJA, NE ZNANJE! — VEČ SOLNCA V NAŠE ŠOLE! —

Starši, ki imamo deco v srednjih šolah, smemo pač biti veseli, če se čim pogosteje govori v javnosti o našem šolstvu. G. profesor, ki je v »Večerniku« razmišljal o srednji šoli, je dal nekaj migljajev, ki naj nivo naše srednje šole dvignejo: potreba sprejemnega izpita, brezplačno šolanje v načelu in stik med šolo in domom.

Sigurno se v teh točkah vsi strinjamo z g. profesorjem, dovolili bi si dodati le še nekaj važnejših migljajev, ki so se od strani učiteljev in staršev že večkrat tretirali v javnosti.

Pred 3 leti je g. profesor Favaj na mariborskem Pedagoškem tednu javno ugotovil, da današnja srednja šola ne odgovarja, da bi se moral duh prenoviti in bi se vsa stremljenja morala prilagoditi modernim vzgojnim načelom drugih držav. Sledil mu je javni klic g. prof. Pirnata: »Več solnca v naše šole!«, ki je plediral za nove smernice v srednješolski vzgoji. Ponovno smo se že v javnosti oglašali starši, ki s tako notranjo reformo popolnoma soglašamo. Ko bi se to upoštevalo, bi izostala tudi vsa polemika o lanskih slabih uspehih. Žal v zadnjem času opažamo, da gg. profesorji o tej »notranji reformi« v javnosti ne razpravljajo več. Vsa »razmišljanja« so usmerjena v zadeve, ki so podrejene važnosti. Z zanimanjem smo čitali v »Večerniku« poročilo o mariborskem prof. zborovanju, kjer so se predlagale in razpravljale razne zadeve; popolnoma smo pa pogrešali poročila glede reforme pouka itd. V tem oziru pač prednjačijo naši meščansko- in osnovnošolski učitelji, ki po inozemskih vzorih ob vsaki priliki kažejo svojo borbenost za novodobna šolska načela in s tem dokazujejo, da korakajo z duhom časa.

Lepo je sicer govoriti o stiku šole z domom, a zato morajo biti dani predpogoji. Ni dovolj, da se pri profesorju »pobrigam«, kaj dela fant, kako »se uči«, kako »se vede«... V drugih kulturnih državah pojmujejo stik šole z domom mnogo bolj demokratično: v roditeljskih krožkih skupno s profesorji razpravljajo o vzgojnih smernicah, učnih načrtih i. t. d. Tam je prilika, da tudi skromno mnenje staršev pride v debato in se navadno tudi vpošteva. Razumljivo je, da v takem zavodu starši z veseljem sodelujejo in je stik s profesorji zares tesnejši.

Za take stike je pa potrebno, da v šoli ne vidimo več le zavod, kjer se daje »znanje« zgolj za spričevala, s katerimi bo otrok dosegel boljši kruh. Iz lastne izkušnje vemo, da večina dijakov pri današnjem šolskem sistemu hodi v šolo in se uči radi — redov. V šolah še danes kulminira kultura intelekta, podrejena je kultura srca. Današnja šola pozna bolj šolnike kot pa vzgojitelje, zadovoljuje se pa v splošnem s tem, da zbuta dijaku čim več »učenosti« v glavo. Otrok pa je nedolžno jagnje, ki bi mogoče instinktivno rad še kaj več, a tava v samoti in vidi končni cilj — strokovni poklic.

Res je, da mora srednja šola naditi neko porcijo »višje izobrazbe«, a to načelo bi se ne smelo vzeti tako intelektualistično, kakor se to danes v resnici izvaja. Šola bi morala v človeku zbuditi značaj z idejo človečanstva in socijalnega čustvovanja. To je pa le mogoče z reorganizacijo v smislu novodobnih načel: **samostojnosti in samodejavnosti.**

Naša soseda Avstrija nas v tem oziru daleč prekaša. Tam opažamo namreč tendenco, da šolo kolikor mogoče poživijo, da nudi gojencu kar največ prijetnega poleg koristnega. Slučajno sem spoznal tako šolo (Bundeserziehungsanstalt) in morem le opozoriti na eminentni vzgojni cilj, ki napravlja iz gojenca celega človeka. Princip delovne šole je na teh srednješolskih zavodih do popolnosti izveden:

Dijaki se grupirajo v delovne skupine, ki črpajo snov samostojno iz obširnih knjižnic, predelavajo jo v obliki debat, profesor posega vmes le po potrebi, zato odpade običajno dociranje. Poleg študija jezikov in glasbe so obvezna ročna dela (modeliranje, kartonaža, kovinarstvo, delo v vrtu itd.) s spoznavanjem umetnosti. Vpeljano imajo šolsko občino po načelih socijalne vzgoje in tudi »roditeljski sosveti« krepko sodelujejo. Uspehi so nad vse pričakovanje ugodni.

Te vrste srednješolske vzgoje bi si mogli v naših razmerah postaviti za vzor, ker vzgajajo ljudi, ki jim ni samo do intelektualnega znanja, nego tu gre za zadovoljstvo, ki ga naj najde človek v resnem, samostojnem duševnem in telesnem delu, k čemur se tu vzgaja. To je šola veselja in radosti, ne pa šola — »klasične naobrazbe« z vzori Cicerona, Cezarja in Perikleja...

Če reforma pri nas še ni izvedena, ni seveda to krivda gg. profesorjev, ki si srednješolskega zakona in učnih načrtov ne morejo sami napravljati. S tem pa tudi ni rečeno, da bi bila vse to le »muzika bodočnosti«. Vemo namreč, da je več gg. profesorjev na mariborskih srednjih šolah, ki se novodobnih vzgojnih principov v večji ali manjši meri poslužujejo. Neverjetno se nam pa zdi, da bi še kdo smatral šolo za selekcijo »štajerskih tepcev etc.«

Ni namen članka kogarkoli žaliti, zdi se nam le potrebno, da ob priliki srednješolskih razmišljanj v javnosti izrazimo svoje skromno roditeljsko mnenje, da bo le uresničenje omenjenih »migljajev« privedlo do tesnejših stikov šole z domom in s tem bo dvignjen tudi nivó naše srednje šole. — GEN. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 8. novembra ob 20. uri »Therese Raquin«, ab. C. Kuponi.
Petek, 9. novembra. Zaprto.
Sobota, 10. novembra ob 20. uri »Therese Raquin« ab. B. Kuponi. **Zadnjikrat.**

»On in njegova sestra« na mariborskem odru. V nedeljo, 11. novembra zvečer se vprizori prvič v letošnji sezoni velezabavna burka »On in njegova sestra«, ki je že koncem lanske sezone žela salve smeha. Ker je tudi nedeljska predstava v korist »Udruženja gledaliških igralcev«, se naproša mariborsko občinstvo, da napolni gledališče do zadnjega kotička in s tem tudi dejanski priskoči na pomoč organizaciji tako zelo ogroženega igralskega stanu.

Georges Blondel

profesor na visoki šoli za politične vede in na Collége de France v Parizu in predsednik važnih industrijelnih in narodnogospodarskih društev je dospel danes drugič kot dobro došel gost v naše mesto. Vsi, ki so slišali pred enim letom njegovo zanimivo, z zdravim humorjem podano predavanje o gospodarskem položaju Francije po vojni, so ohranili predavatelja v najboljšem spominu. Tembolj jih bo veselilo zvedeti, da bo govoril g. prof. G. Blondel, ki je pravkar končal dolgo informativno potovanje po različnih državah, danes 8. novembra ob osmih zvečer v »Vesni« o političnem in gospodarskem položaju srednje Evrope. Naj nikdo, ki vsaj nekoliko razume francoski jezik, ne zamudi te redke prilike, da sliši izbornega francoskega govornika.

Ljudska univerza v Mariboru.

Gospa Vika Podgorska, prva igralka zagrebške drame, priredi v petek 9. novembra ob 8. zvečer reprezentativni literarni večer, na katerem pridejo do besede prvi pisatelji Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tolmačil bo pisatelje in umotvore g. prof. Ribarič iz Maribora. Blagajna se odpre ob 7. uri. — V pondeljek 12. novembra: Češki planinski večer! Dr. J. Oblak iz Ljubljane predava na podlagi lepih skioptičnih slik o visokih Tatrah.

Inženjersko-tehnični odsek ministrstva vojske

in mornarice razglaša, da sprejme do 30 oficirjev iz rezerve v aktivno službo. — Tozadevne prijave morajo biti predložene temu oddelku najdalje do 1. dec. 1928, kjer se bodo pregledale in o rezultatu obvestil vsak kandidat. Vsi sprejemni pogoji so interesentom na razpolago v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11 dnevno med uradnimi urami. —

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborski občinski svet

bo imel v četrtek, dne 15. novembra, ob 18. uri v mestni posvetovalnici redno javno sejo. Na dnevnem redu so med drugim: Prenos ženske obrtne šole na dekliškem zavodu »Vesni« na oblastno samoupravo, elektrifikacija Krčevine, prošnja pravoslavne cerkvene občine za prispevek za gradnjo cerkve, ustanovitev »Doma narodnega zdravja«, predlog Olepševalnega društva za povečanje magdalenskega parka, imenovanje novih ulic, regulacija najemnine v mestnih hišah, izpremenba voznega cenika mestnega avtobusnega podjetja, prošnja mariborskega narodnega gledališča za izdatno podporo, prošnja Društva slovenskih književnikov za subvencijo, popravilo ograje in mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju, kanalizacija odtoka Treh ribnikov, kolektivna pogodba ter izplačilo 30.000 Din prostovoljni požarni brambi za rešilni avto. —

Kapetan Alfonz Tominšek †.

V Beogradu je po kratki in težki bolezni nepričakovano preminul artiljerijski kapetan v generalnem štabu, g. Alfonz Tominšek, sin ugledne rodbine gimnazijskega ravnatelja v Mariboru, g. dr. Josipa Tominška. Nadarjeni častnik, ki ga je kruta smrt iztrgala iz najlepše dobe njegovega življenja, je bil ravno pred kratkim sprejet med pripravnike za generalštabno stroko in se mu je torej odpirala še najlepša vojaška karijera. Truplo pokojnika polože jutri, ob treh popoldne, k večnemu počitku. Težko prizadeti rodbini naše globoko sožalje! —

Zimsko porotno zasedanje

se otvori v Mariboru letos v pondeljek 10. decembra in bodo imeli topot ljudski sodniki precej več posla s hudodelci najrazličnejših vrst, kakor pa v jesenskem zasedanju. —

Smrt bivšega mariborskega drž. poslanca Resla.

V Gradcu je umrl včeraj znani voditelj delavstva, deželni svetnik Johann Resel, star 67 let. Resel, ki je bil svoječasno krojaški pomočnik, se je že v svojih mladih letih živahno udejstvoval v organizaciji socialno-demokratske stranke na Štajerskem in je bil nekaj časa tudi urednik »Arbeiterwilla«. Pripadal je dolga leta tudi avstrijski poslanski zbornici ter je bil eno zakonodajno dobo tudi zastopnik Maribora v parlamentu, pozneje pa je propadel proti nemškonacijonalnemu kandidatu Wastianu. —

Hrana za mestne ubožce.

Mestna občina mariborska bo nudila svojim najpotrebnejšim ubožcem poleg redne mesečne podpore tudi hrano v mestni ljudski kuhinji. V ta namen naj se prizadeti zglasijo v socialno-političnem uradu mestnega magistrata, Rotovški trg št. 9. V poštev pridejo samo oni mestni ubožci, ki prejemajo ubožno podporo. Prinesejo naj s seboj tozadevno izkaznico. —

Okoli nove kavarne.

Preurejanje velikega poslopja poleg mariborskega gradu zelo hitro napreduje, tako da bo po načrtih g. Streharja menda res za novo leto že otvorjena nova kavarna. Razen kavarne pa bodo v gornjih prostorih tudi moderno urejene hotelske sobe, kar bo za Maribor gotovo velika pridobitev. — Konkurenčni duh bo tudi v tej stroki pridobil našemu mestu še eno novost, ki jo je v interesu tujskega prometa le pozdraviti. Nasproti kavarne g. Streharja bo namreč tudi g. Zemljič dvignil restavracijo »Črni orel« za eno nadstropje in uredil poleg modernih hotelskih sob tudi večjo dvorano, ki bo Mariboru še posebno dobro došla, ker manjka sredi mesta zlasti dvorana za srednje prireditve zabavnega in zborovalnega značaja. G. Zemljič ima stavbeno dovoljenje že nekaj let in bo v kratkem pričel s prezidavanjem. —

Poneverba.

Engelbert Dirnplatz, zastopnik neke tvrdke, ki je dajala blago na obroke, je kasiral okroglo 100.000 Din ter izginil preko meje. Mož je pristojen v Gradec. Baje si je pri nekem denarnem zavodu v Mariboru na poroštvo neke tvrdke najel tudi menično posojilo 20.000 Din, da je imel več za — pot. Nekaterim ljudem se neverjetno zaupa. —

TEMPLE THURSTON:

Sovražnikova žena

je naš novi roman — pretresljiva zgodba ljubezni, ki je junakinjo Jano Carroll zajela v londonskem salonu ter privedla v strašno neizprosnost irskega boja za narodno svobodo. Iz slučajev usode in neizprosnosti boja je nastala velika tragedija. Delo je velike psihološke in zgodovinske vrednosti.

Češka Filharmonija v Mariboru.

V času od 13. do 25. novembra priredi priznana »Studentska Filharmonija« v Pragi, ki združujejo najboljše glasbene visokošolce, s 70-članskim orkestrom veliko turnejo po Jugoslaviji. Koncerti pričnejo v Novem Sadu in se bodo vršili nato v Beogradu, Sarajevu, Dubrovniku, Splitu, Šibeniku, Zagrebu in dne 24. novembra v Ljubljani ter 25. novembra v Mariboru, kjer prireja koncert »Glasbena Matica«. Povsod vlada za koncert upravičeno veliko zanimanje. Koncerti se vrše v okrilju široko zasnovanih češkoslovaških proslav 10-letnice ČSR.

Samomor visokošolca v Mariboru.

Včeraj je dopotoval v Maribor iz Pančeva 22letni slušatelj beograjske univerze — jurist Emil Šinkel. Najel si je sobo v nekem hotelu ter se zopet odpravil v mesto. Okrog dveh popoldne se je vrnil in bil je na videz dobro razpoložen. Kramljal je še s hotelskimi uslužbenci in potem odšel v svojo sobo. Kratko na to se je — ustrelil v desno sence. Ko so prišli v sobo, je bil že mrtev. Nesrečni mladenič ni imel nobenih pisem, iz katerih bi se dalo sklepati o vzroku prostovoljne smrti. Imel je listnico z večjo vsoto denarja in prazno kuverto, naslovljeno na nekega odvetnika v Pančevu. Truplo so odpravili v mrtvašnico, poročilo o tragediji so pa poslali policiji v Pančevo. —

Drava odnesla par konj.

Na brodu preko Drave pri Zgornjem Dupleku, kjer je promet zelo živahen, se je pripetila predsinočnjem težka nesreča. Ob šestih zvečer, ko je bila že trda tema, se je nameraval z desnega brega vkrcati na brod dvovprežen voz trgovca Topovška od Sv. Barbare v Slov. goricah. Tu pa je mostiček, ki veže breg z brodom, radi preperelosti lesa popustil in je voz s konjema vred zginil v več metrov globoko Dravo. Hlapec se je k sreči rešil, tako da ni bilo človeških žrtov. Iskanje konj je bilo radi teme in globočine reke brezuspešno, akoravno se je tamošnji brodar mnogo prizadeval, da prihrani trgovcu veliko izgubo. Svojo požrtvovalnost bi bil skoro sam plačal z življenjem in se je komaj rešil iz zavratnih valov. — Zopet nov dokaz, kako potreben je pri Zg. Dupleku radi vedno naraščajočega prometa most čez Dravo. Naj bi se merodajni krogi čim resneje zavzeli zanj! —

Martinov večer Sokola v Studencih

se bo vršil v soboto dne 10. t. m. ob 20. uri z običajnim sporedom. Ker je to prva prireditev po daljšem odmoru in se ž njo otvori zimska sezona, zato je pričakovati številne udeležbe.

Drž. razredna loterija.

Jutri je zadnji dan za obnovljenje srečk državne razredne loterije. Na razpolago je še par četrtink novih naročnikom. —

Upravni odbor of[illegible]ega doma

v Mariboru priredi v soboto, dne 10. tm. v veliki dvorani Narodnega doma družabni večer s plesom. Začetek ob 21. uri. Obleka promenadna. Prijatelji častnikov so vabljeni s svojimi rodbinami. 2133

Ljudje, ki trpijo

na obolenju debelega črevesa, navali krvi v možgane in druge organe, na glavobolu, na zaprtju, prehitrem srčnem utripanju itd. naj vzamejo vsako jutro in zvečer četrt čaše naravne Franc-Jožefove vode. Zdravniki velikih kirurgičnih zavodov potrjujejo, da se pred in po želodčnih operacijah uporablja Franc-Jožefova voda z največjim uspehom. 2098

Morilčeva zapuščina

EPILOG ZLOČINOV DRUGEGA LANDRUJA. — PRAVDE ZA NJEGOVO ZAPUŠČINO.

V marseillski jetnišnici je nenadoma umrl drugi Landru — morilec žen Pierre Rey. Umrl je še pred začetkom sodnijske razprave in do zadnjih svojih trenutkov je molčal. Vse tajnosti svojega življenja in svojih zločinov je vzel seboj v grob, v katerega so ga tajno položili, da ne bi bilo kakih izgredov vsled ogorčenja prebivalcev proti morilcu. Zločinec je mrtev, njegova afera pa s smrtjo ni končana. Povzročala bo še mnogo vznemirjanja, ker bo prišlo do procesov radi morilčeve zapuščine.

Pierre Rey je imel v dveh bankah večje vsote denarje. 600.000 frankov je pa dala nanj prepisati njegova žrtev gospa Ebel. Ko je od te nesrečne žene izvabil denar, jo je par dni pozneje — umoril. Gospo Ebel so našli vso razmesarjeno v njeni vili. Radi denarja, ki ga je ta žrtev prepustila svojemu morilcu, bo gotovo proces velezanimiv s pravnega kakor tudi psihološkega stališča.

Umorjena gospa Ebel je zapustila več sorodnikov, ki so že priglasili svoje zapuščinske zahteve. Vsi ti sorodniki so mnenja, da je darovanje denarja gospe Ebel z njeno in tudi morilčevo smrtjo brez vsake pravne in faktične vrednosti. Če bi zločinec še živel in bi se proces izvedel, bi se pa itak zaplenilo njegovo imetje ter razdelilo med dediče njegovih žrtev.

Na morilčevo zapuščino pa reflektirajo tudi morilčevi otroci. Pierre Rey je bil namreč v Alžiru oženjen in imel je troje otrok. Ti se priglašajo za dedščino z utemeljevanjem, da je imel oče denar že poprej, ko še ni ničesar zagrešil in da je v njegovo posest prišlo tudi imetje njegove žene, odnosno matere otrok.

Najvažnejši moment v teh procesih za zapuščino bo z jurističnega stališča ta, da je Rey umrl pred sodno razpravo. Radi tega trditev, da je ravno Pierre Rey umoril gospo Ebel, ni sodnijsko dokazana in tudi nikdar ne bo, ker se proti mrtvim ne vodijo procesi. Na to dejstvo se bodo skicevali Rey-evi otroci in prav lahko se jim to pred sodnijo tudi posreči. Tem popolnoma pravnim argumentom pa stoji nasproti človečanski. Za normalno čuteče ljudi je strašna misel, da bi si potomci morilca lastili imetje njegovih žrtev. Kako se bo našel izhod iz nasprotja med črkami zakona in zahtevami človeškega pojmovanja in čutenja? — To je jako težko in zanimivo vprašanje.

Točno je le to, kar je Landru II. dobil od umorjene gospe Ebel. Odkod je ostali denar? — Najbrž od drugih žrtev. Od katerih, koliko od ene, koliko od druge? Pravega odgovora na vsa taka vprašanja se ne bo dalo dobiti. Morilec ni ničesar priznal in sodnijsko se ne bo dalo ničesar dokazati, ker ne bo razprave, ker je obtoženec mrtev.

Če se bo 600.000 frankov priznalo dedičem gospe Ebel, kaj se bo potem zgodilo z denarjem v obeh bankah? Ta denar je bil naložen dolgo časa, vsote so se spreminjale in pri vsej verjetnosti, da je od žrtev, se izvora le ne bo dalo ugotoviti. Zapuščinski procesi kot epilog strašnega zločinstva bodo težko našli podobno zanimiv primer v judikaturi.

Obsodba nepoboljšljivega zločinca

Redkega zločinca so imeli pred kratkim pred sodiščem v Bratislavi. Sodili so o roparskih umorih, vlomih, ubojih in drugih nasilstvih nekega Bognarja in njegovega pajdaša Martija. Imenovana dvojica je napadla banko v nekem manjšem mestecu Slovaške, držala vse osobje z revolverji v šahu, umorila enega izmed uradnikov ter si nato prilastila ves denar banke. Kajpak da sta nato lepo pobegnila. Tudi zasledovalci, ki so se spustili čez nekaj časa za roparjema v karpatske šume, so slabo naleteli. Dvojica orožnikov in trije seljaki so plačali to zasledovanje s svojim življenjem. Ker sta imela tudi oba roparja v gozdovih večjo četo svojih zvestih, ki so jima pomagali odbijati napade oblastvenih organov, je tudi na strani rokovnjačev tekla kri: ubita sta bila dva razbojnika. Nazadnje so vendar polovili celo bando. Poglavar teh roparjev, gori omenjeni Bognar, je star 29 let in je bil med vojno častniški namestnik. Po prevratu je bil pristaš Bele Kuna. Kmalu nato je bil obsojen na 12 let težke ječe, ker je oropal v Aradu nekega trgovca za 300.000 lejev. Toda že l. 1925. jo je pobrisal iz temnice ter poslal oropanemu trgovcu nesramno pismo, v katerem zahteva, naj mu pošlje obresti od onih 300.000 lejev za dobo 12 let, na katero je bil obsojen, ki je pa ni odsedel. Bognarja so zopet ujeli, a jim je ponovno ušel. Šele letos so ga prijeli in zavarovali tako, da bi moral biti pravi čudež, če bi se mogel ogniti kazni. V Bratislavi so moža obsodili v smrt na vešalih, njegovega prvega pomočnika Martija pa na dosmrtno ječo. S smehom na ustih je vprašal obsojenec predsednika razprave, če mu bodo brez odloga pretrgali nit življenja. Prejel je odgovor, da naj še samo malo potrpi na tem svetu...

Kritična doba zakonskega življenja

Ameriški sodnik George Appel, ki je baje znan kot specijalist za razvode zakona, je objavil v novinah zanimive podatke iz svoje bogate sodniške prakse. Med drugim pravi: Niti najmanj se ne morem strinjati z onimi črnogledi, ki trdijo, kako strašno propada ameriška rodbinska morala. L. 1910. je bilo poročenih 38 odstotkov prebivalcev USA. Število onih, ki žele rodbinsko življenje, ni padlo — kakor trdijo nekateri — temveč je celo porastlo za dva odstotka. Tudi z razvodi zakona ni tako hudo. Od 24 milijonov zakonskih parov se jih je razvedlo le 180.000, od katerih jih pripada večina gornjim družabnim slojem. Materijalističen pogled na svet in življenje, ki je tako značilen za današnje čase, dalje egoizem in brezobzirnost, ki ju pri nas tako pogosto srečujemo, niso mogli uničiti ameriškega zakonskega življenja. Seveda se je zakon pri nas modernizirai. Nad vse pa je zanimivo, da kaže statistika razvodov zakona v prvem poročnem letu le 45% razvodov. Zato pa skoči ta številka v drugem letu kar na 66%. V tretjem letu zakonskega življenja pa pade zopet na 40% in ostane približno enaka do sedmega leta, nakar rapidno pada. Tako se more torej imenovati drugo leto skupnega zakonskega življenja kot kritična doba zakoncev. To dejstvo je razlagati tako, da deca ovira starše pred malo premišljenimi koraki za razvod zakona. Saj je pomirjenje med zakoncema baš radi otrok splošen in razumljiv pojav.

Najlepši spomenik padlim

britanskim mornarjem so se odločili postaviti v Novi Zelandiji. Tamošnji farmerji so imeli nedavno sestanek, kjer so sklenili tudi na zunaj pokazati svojo hvaležnost do onih pomorščakov, ki so dali v svetovni vojni svoje življenje pri obrambi spojnih zvez med Novo Zelandijo in ostalim svetom. Bogataši so imeli takoj zagotovljeno znatno vsoto za ta spomenik in so se že skoro pričeli razhajati. Tu pa se je dvignil neki član zveze farmarjev in povdaril, da je v svetu že dovolj kamenitih vojnih spomenikov. Zbrani denar naj bi se raje pametneje uporabil za izobrazbo revne dece vojnih vdov. Vsi navzoči so navdušeno sprejeli to misel ter sklenili postaviti »živ vojni spomenik«. To svojo odločba so javili na Angleško, kjer so zbrali 30 fantov in 6 deklic v starosti od 14 do 16 let — samih otrok v vojni padlih — ter jih poslali v Novo Zelandijo, kjer se bodo izobrazili v poljedelstvu. Tudi drugod bi trebalo postavljati take vojne spomenike! —

V soboto se je poročil v Monakovem vojvoda Nikolaj pl. Leuchtenberg s služkinjo neke frizerke, Elo Müller. Mož je 32letni nečak onega vojvode Leuchtenberga, na čigar gradu v Seeonu je živela delj časa namišljena carjeva hči Anastazija. Bil je nekoč ritmojster v kozaškem polku carjeve osebne garde in je služil tudi v generalnem štabu. Pozneje je študiral v Berlinu in nastopal ponovno kot dirigent.

Sport

Zima in sport

Zima je postala tudi našim sportnikom priljubljen letni čas. Mladina se ne tišči več gorke peči, temveč išče zdravja in razvedrila v naravi — na snegu in ledu. Smuči so premagale najvišje vrhunce, drsalke najgladkejšo ploskev in sani nevarne strmine. Pijonirji zimskega sporta so v začetku s težavo zmagovali ovire, danes pa je zimski sport v vsej Sloveniji že zelo popularen. Prednjači Ljubljana z Gorenjsko; v Mariboru pa je utrl v snegu prvo pot ISSK Maribor in dvignil interes za zimski sport v razmeroma kratki dobi delovanja na odlično višino. Stremljenja »Maribora« so vzpodbudila tudi naše planince, ki so ustanovili v svojem krogu v Mariboru in v Rušah močne zimsko sportne odseke. Velik delež na razvoju zimskega sporta v državi pa ima predvsem JZSS v Ljubljani, ki z izrednim razumevanjem spremlja in podpira delo podrejenih organizacij. Prireja tečaje, razpisuje tekmovanja in deli nagrade. Da bi se zanimanje za zimski sport dvignilo, je JZSS ustanovil savezni zimskosportni znak priznanja, ki bo podeljen onim tekmovalcem, ki dosežejo predpisane sportne uspehe; dalje onim, ki z najmanj triletnim delom na zimskosportnem polju izvrše kako pomembnejše delo; in pa da izrazi priznanje in prijateljstvo zunanjim prijateljem. Pogoje za pridobitev ličnih znakov priznanja, — ki se delo na tri skupine: I. razred znak v zlatu; II. razred znak v srebru in III. razred znak v bronu, — ima tajništvo zim. sp. odseka ISSK Maribora, kjer so članom na razpolago.

Razen tega bo Savez tudi letos organiziral tečaje za smučanje in smučke skoke. Vodil jih bo lanskoletni trener, Norvežan inž. Hanssen. Desetdnevni smučarski tečaj za tekmovalce pa se bo vršil na Pohorju.

Po obisku saveznega delegata v Mariboru je tudi ISSK Maribor razvil večjo agilnost in pričel s pripravami za bližajočo se zimo. Ne bo dolgo in Pohorje bo belo. Na Klopnem vrhu je v delu primerna skakalnica, ki bo v splošno zadovoljstvo smučarjev v najkrajšem času dograjena. Doslej na Pohorju nismo imeli skakalnice — torej pomeni delo v tej smeri veliko pridobitev za naš zimski sport. Tudi sankači bodo prišli na račun. V nedeljo se bo vršil ogled nove sankaške trase od Ruške koče do Ruš, ki bo v obilnejši meri zadovoljila željam številnih sankačev. Novo traso bodo izbrali člani SPD v Rušah in delegati SK Maribora, nakar se bo takoj pristopilo izvedbi načrta, tako da se bo letošnjo sezono tekmovalo že na novi progi.

Letošnja zima obeta mariborskim in okoliškim sportnikom mnogo več kakor minule zime, za kar so merodajni činitelji v polni meri poskrbeli. Na nas sportnikih pa je, da v čim večji meri izkoristimo ugodnosti in z novimi uspehi poplačamo trud in prizadevanja agilnih sportnih delavcev.

Važna odločba ZNS-a.

Na svoji poslednji seji je izdala nogometna zveza dve važni odločbi, ki sta bili nad vse potrebni za čim lepši razvoj našega nogometa. Doslej namreč igralec, ki je prestopil iz enega kluba v drugega, pod nobenim pogojem ni smel pred potekom šestih mesecev nastopati v prvenstvenih tekmah za novi klub. Kakor znano, so letos prvič uvedli na vsem področju JNS-a tudi prvenstvene tekme rezerv in so to prepoved nanašali seveda tudi na rezervne igralce. Predvčerajšnja seja JNS-a pa je sklenila, da s početkom prihodnje pomladanske sezone ta zabrana ne bo več veljala za rezerviste. — Da se onemogoči odtegovanje nekaterih rezervnih moštev od prvenstvenega tekmovanja, je JNS uvedel stroge kazni za prvorazredne klube, ki nočejo sodelovati. Prva globa bo znašala 200 Din, druga 400 Din, tretja 800 Din itd.

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora.

Člani zimsko sportnega odseka se pozivajo, da poravnajo pri g. Rogliču, trgovina »Sport«, zaostanke članarine in sekcijskih prispevkov. — Odsekov odbor ima nocoj (8. nov.) ob 20. sejo v kavarni »Jadran«. — Načelnik.

Upravni odbor ISSK Maribora

ima drevi ob osmih sejo v Grajski kleti. — Predsednik.

Vse gre v Concordijo!

Zagrebškemu prvorazrednemu klubu Concordiji se obetajo lepi časi. Za popularnim internacijonalcem Gillerjem, ki je prestopil iz Gradjanskega v Concordijo, prestopajo v isti klub tudi Osterman in Pasinek iz Viktorije ter Martinović od Železničarja.

Prvenstva v inozemstvu.

Po nedeljskem silnem porazu Slavije s strani Viktorije Žižkov in neodločeni igri Sparta—Kladno je prvenstvena slika Prage naslednja: 1. Sparta 6 točk, 2. Viktorija (6), 3. Slavija (6), 4. Liben (3), 5. Kladno (3), Bohemians (2), 6. Čechie Karlin (2).

Stanje prvenstva v Budimpešti je trenutno sledeče: 1. Hungaria 12 točk, 2. Nemzety (9), 3. Ujpest (8), 4. FTC (7), 5. Somogy (7), 6. Bocskay (7), 7. Kispest (7), 8. Vasas (6), 9. Tretji okraj (5), 10. Bastya (3), 11. Sabaria (2), 12. Budai (1).

55.000 gledalcev

je bilo preteklo nedeljo na prvenstveni tekmi Manchester Unites - Bolton Wanderers 1:1 v Manchestru. Po 40.000 občinstva pa je bilo navzočega na tekmi Derby Conuty - Aston Villa 3:2 in celo na neki tekmi druge divizije!

Turizem

U povspeševanju turizma zopet korak dalje

Uvidevši potrebo javnega razpravljanja tudi v zadevah planinstva in turizma vobče je na prošnjo na stvari interesiranih činiteljev uredništvo »Večernika« uvedlo v svojem listu posebno rubriko »Turizem« in to v izdajah ob sobotah in četrtkih. S tem je sedaj dana vsem ustanovam in korporacijam, ki se bavijo s povspeševanjem planinstva in splošnega turizma možnost, da potom dnevnega časopisa razpravljajo o splošnih organizatoričnih in propagandnih zadevah ter na ta način seznanjajo širšo javnost s svojimi načeli, načrti in medsebojnimi nasveti. SPD vrši to delo sicer z izdajanjem »Planinskega vestnika«, tujsko prometne ustanove potom svojih revij, vendar pa vse te revije ne morejo služiti predvsem lokalnim interesom in zahtevam, ker jim na eni strani primanjkuje potrebnega prostora v revijah, na drugi strani pa revije, ki izhajajo samo vsak mesec enkrat, ne morejo turista obveščati o nujnih tekočih zadevah, ki so zanj aktualne. Razen omenjenega pa je število čitateljev teh revij žal veliko manjše kot pa število čitateljev dnevnega časopisa.

Iz teh razlogov je treba to razveseljivo naklonjenost uredništva turizmu splošno pozdraviti ter je želeti, da se vsi oni, ki se smatrajo zmožne in voljne sodelovati pri povzdigi turizma, odzivajo z dopisovanjem primernih člankov.

Da se pa more delo izvršiti sistematično in se delo uredništvu olajša, je prevzela zbiranje dopisov planinskega značaja Mariborska podružnica SPD Aleksandrova cesta 85, kamor se naj naslovljajo tudi vsi zadevni dopisi.

Hrvatski planinci (Slemenaši) iz Zagreba

so za prihodnjo nedeljo (dne 11. nov. 1928) najavili svoj društveni izlet na Mariborsko kočo in vabijo naše planince na poset sedaj tako slikovitega Pohorja. —

Planinski koledar

za l. 1929 — X. letnik je pravkar izšel v lični obliki in z bogato ter za planince važno vsebino. Uredila sta ga znana planinca gg. Kocbeck in Rotter. Koledar se je razposlal vsem, ki so ga dosedaj naročili. Dobi se pri podružnicah SPD, ako pa tam ne, potem samo naravnost pri založniku g. Brunonu Rotterju, Maribor, Krekova ulica 5. Cena s poštnino Din 20.—.

Sokolstvo

Ženska deca v Magdaleni ima svoje redne telovadne ure v pondeljkih in četrtkih od pol 3. do 4. popoldne v šoli na Ruški cesti.

Spominjajte se CMD

Šolstvo v mariborski oblasti

STATISTIKA. — STROŠKI ZA ENEGA UČENCA — 175 DIN NA LETO. — NOVE ZGRADBE.

Oblast je razdeljena na 14 šolskih srezov, v katerih posluje 12 sreskih šolskih nadzornikov. Mesti sreskega šolskega nadzornika v Konjicah in Gornjemgradu sta ukinjeni ter so posli sreskega šolskega nadzornika za Gornjigrad poverjeni sreskemu šolskemu nadzorniku **v Slovenjgradcu**, za Konjice pa sreskemu šolskemu nadzorniku za srez **Maribor, desni breg.**

Število vseh osnovnih šol — **vštevši sreza Prelog in Čakovec** — je 447.

Število učnih oseb znaša 644 moških in 1034 ženskih, skupno 1678.

Število šolskih otrok je znašalo koncem šolskega leta 1927/28 63661.

Nezasedenih učnih mest je približno 120.

Ostavko na državno službo je podalo 12 učiteljev, služba je prestala 5 učiteljem, upokojenih je bilo 9 učiteljev, umrli pa so 3 učitelji oziroma učiteljice.

V mariborski oblasti je v tekočem letu pet državnih srednjih šol:

Državna realna gimnazija v Celju, državna realna gimnazija v Murski Soboti, državna realna gimnazija v Ptuju, državna humanistična gimnazija v Mariboru, državna realka v Mariboru.

Vse te srednje šole so popolne izvzemši državno realno gimnazijo v Murski Soboti.

Privatne višje razrede vzdržuje velika občina Murska Sobota iz lastnih sredstev. Vpisanih je na teh razredih 75 učencev in 3 učenke.

Na državnih srednjih šolah mariborske oblasti je v tem šolskem letu 35 temeljnih razredov s 27 vzporednicami. Te srednje šole obiskuje 2.242 učencev in sicer 1909 dečkov in 33 deklic. Nameščenih je 91 rednih in 26 honorarnih nastavnikov.

V mariborski oblasti so 3 učiteljišča:

Državno moško učiteljišče v Mariboru, državno žensko učiteljišče v Mariboru, zasebno žensko učiteljišče šolskih sester v Mariboru. V zvezi z vsemi učiteljišči so 4 oziroma 5 razredne osnovne šole (vadnice).

Na državnem moškem učiteljišču v Mariboru je na vadnici 156 učencev, v 4 letnikih 190 gojencev. Poučuje 14 rednih in 2 honorarna nastavnika.

Na ženskih učiteljiščih je osem temeljnih letnikov s 3 vzporednicami. V teh letnikih se šola 360 gojenk. Na vadnicah obeh ženskih učiteljišč je 412 učenk. Na obeh ženskih učiteljiščih poučuje 28 rednih in 7 honorarnih nastavnic in nastavnikov.

V mariborski oblasti je 15 državnih in 2 zasebni meščanski šoli. Izmed državnih sta 2 deški, 3 dekliške, v 10 pa se vzgajajo dečki in deklice skupaj. Obe zasebni meščanski šoli sta dekliški.

Na novo so se otvorili štiri razredi na meščanskih šolah v Dolnji Lendavi, Slovenski Bistrici in Vojniku ter III. razred na meščanski šoli v Mežici. Vse meščanske šole so popolne s 4 razredi, le meščanska šola v Mežici ima 3 razrede.

Na meščanskih šolah je 91 razredov in sicer 67 temeljnih in 24 vzporednic. Vseh učencev je 3.153, med temi 1.209 dečkov in 1.944 deklic. Rednih učiteljev je 160. Med temi 71 moških in 89 ženskih. Zunanjih in honorarnih učiteljev je 15 in sicer 13 moških (kateheti) in 2 učiteljic. Za meščanske šole je usposobljenih 115, za osnovne šole pa 45 rednih nastavnikov.

Oblastni šolski odbor vodi evidenco izdatkov za osnovno šolo v vsej oblasti ter je na podlagi šolskih proračunov za leto 1928 sestavil statistiko izdatkov za osnovno šolstvo mariborske oblasti, ki kaže **nastopno sliko:**

Skupni izdatki za stvarne potrebe na osnovnih šolah znašajo **10,877.672 Din.** Od te vsote odpade na srez Celje Din 1,379.443. (Celje okolica sama: Din 614.800). Dravograd Din 2,016.152. (Mežica, sama Din 1,250.000). Gornjigrad Din 233.677, Konjice Din 297.524, Ljutomer Din 369.436, Maribor, desni breg Din 798.138, Maribor, levi breg Din 1,533.931, Ptuj Din 1,002.284, Slovenjgradec Din 317.207, Šmarje pri Jelšah Din 615.235, Murska Sobota Din 392.039, a) verske šole 145.000 Din, b) obč. šole 14.459 Din, c) drž. šole 232.550 Din, Dolnja Lendava Din 373.051, a) verske in občinske šole Din 338.601.41, b) drž. šole 34.450 Din, Prelog Din 649.551, Čakovec Din 900.000.

Povprečni izdatki za stvarne potrebe za 1 učenca znašajo za leto 1928. in sicer v srezu:

Celje Din 205, Dravograd Din 623, (Mežica)!, Gornjigrad Din 148, Konjice Din 132, Ljutomer Din 99, Maribor, desni breg Din 164, Maribor, levi breg Din 236, Ptuj Din 132, Slovenjgradec Din 100, Šmarje Din 125, Dolnja Lendava Din 84, Murska Sobota Din 65, Prelog Din 147, Čakovec Din 203.

Povprečni izdatek za 1 osnovnošolskega učenca v oblasti znaša torej Din 175 za leto 1928.

Iz navedenih statističnih podatkov je razvidno, da prejemajo osnovne šole v srezih Murska Sobota in Dolnja Lendava razmeroma najmanjše dotacije za stvarne potrebe, kar je gotovo tudi vzrok, da se narodno šolstvo v Prekmurju ne more tako razvijati kakor v ostalih delih mariborske oblasti.

Oblastni odbor je dovolil obmejnim šolam podpore za prireditev božičnic. Podpore po Din 600 je dobilo 12 obmejnih šol v srezu Maribor, levi breg, in 10 obmejnih šol v srezu Dravograd.

Oblastni šolski odbor je izdal posebno okrožnico glede postopanja pri gradnji novih šol oziroma pri prezidavi starih šolskih poslopij. Tozadevno se je vršilo v letu 1928 14 komisijskih obravnav na licu mesta.

Dovolilo se je 17 siromašnim šolskim občinam mariborske oblasti podpore za zgradbo novih šolskih poslopij, odnosno za razširjenje in za popravila šolskih zgradb. Skupne podpore, ki so se nakazale siromašnim šolskim občinam v gradbene svrhe, znašajo Din 210.000. Upati je, da se bode s tem šolska gradbena akcija v oblasti kolikor toliko pospešila, ako v tem oziru tudi občine same, kolikor jim to dopušča njihova davčna moč, store svojo dolžnost, ter začno zbirati gradbene fonde za potrebne nove šolske stavbe.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Hijacinte in tulipane
raznih vrst in barv, priporoča M. Berdajs, Maribor. 2129

Šivilje za moško perilo
sprejme takoj F. Verdnik, Aleksandrova c. 55. 2132

Električne inštalacije
popravila, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. XX.

Meblovano stanovanje
(soba in kuhinja) event. meblovano sobo s souporabo kuhinje iščem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Dve dami«. U

Vozniki,
za nagramozanje ceste Sv. Petra—Ložane se takoj sprejmejo. Vpraša se pri tvrdki Ubald Nassimbeni, mestni stavbenik, Maribor, Vrtna ul. 12. 2125

3 do 4 lepe trgovske lokale
odda. Naslov pove uprava lista. 2131

Kolesarji pozor!
Ravnokar dospela velika pošiljatev električnih svetilk za kolesa »Bosch«. Posežite po njih dokler traja zaloga. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14.

Sobo- in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Velika izbira sukna
za moške in ženske plašče od Din 50.— naprej pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. XX

Suha bukova drva,
premog, kolobarji in vsakovrsten rezan les najceneje pri Piščancu na Državni cesti. 1872

Vozni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.

Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri
brzi	Dunaja	1·15
"	Trsta	2·56
"	Zagreba (Sušak, Split)	3·10
potniški	Ljubljane (Postojna, Zagreb	4·01
"	Čakovca, (Murska Sobota)	6·28
"	Poljčan	7·31
"	Prevalja (Slovenjgradec)	7·38
mešani	Št. Ilja	7·42
potniški	Dunaja	8·14
"	Velike Kaniže (Mur. Sob.)	9·10
"	Ljubljane (Zagreb)	9·37
"	Trsta (Zagreb)	11·52
"	Fale	11·58
"	Semmeringa	12·32
"	Celovca	12·53
brzi	Prage (Dunaj)	13·53
potniški	Ormoža (Mur. Sobota)	14·40
brzi	Beograda (Split)	14·51
"	Trsta (Reka)	15·02
mešani	Št. Ilja	15·11
potniški	Trsta (Zagreb)	16·34
"	Dunaja	18·20
"	Vel. Kaniže (Mur. Sobota)	18·21
"	Fale	18·41
mešani	Št. Ilja	20·31
potniški	Beljaka	21·—
"	Brucka ob Muri	21·34
"	Kotoribe (Mur. Sobota)	21·47
"	Zagreba (Ljubljane)	22·—

Odhod vlakov iz Maribora gl. k.

Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Trst	1·45
"	Zagreb (Sušak, Split)	2·50
"	Dunaj	4·—
potniški	Zagreb (Ljubljano)	5·20
"	Kotoribo (Mur. Soboto)	5·35
"	Celovec	5·40
"	Dunaj	6·15
mešani	Št. Ilj	6·40
potniški	Vel. Kanižo (Mur. Soboto)	8·24
"	Dunaj	8·55
"	Postojno (Zagreb)	9·20
"	Falo	10·30
"	Ormož	10·40
"	Dunaj	13·10
"	Celovec	13·20
"	Rakek	13·25
mešani	Št. Ilj	13·30
brzi	Trst	14·25
"	Beograd (Split)	14·35
"	Dunaj (Praga)	15·37
potniški	Vel. Kanižo (Mur. Soboto)	16·18
"	Falo	17·10
"	Ljubljano (Zagreb)	17·20
"	Celovec (Slovenjgradec)	18·34
mešani	Št. Ilj	18·45
"	Pragersko	19·20
potniški	Dunaj	20·—
"	Čakovca	21·06
"	Trst	23·25

Bliža se 1. december

Priskrbite si pravočasno

zastave

volnene ali bombažaste ki jih nudi najceneje

Franjo Majer -:- Maribor
Glavni trg 9 Glavni trg 9

Tvornica ŠTAMPILJK T. SOKLIČ MARIBOR

Zastopniki se iščejo!

Spominjajte se CMD!

Zahvala

Povodom prebridke izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega nepozabnega očeta, gospoda

Ivana Koroša

izrekamo vsem, ki so nam skušali lajšati neizmerno bol, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo glasbenemu društvu „Drava" za petje v srce segajočih žalostink ter godbi za žalne koračnice, dalje Ujedinjenju jugosl. železničarjev ter njega zastopniku g. Ivanu Kejžarju za tolažilne besede ob odprtem grobu, Katoliškemu prosvetnemu društvu v Melju, darovalcem krasnega cvetja ter vsem onim mnogim, ki so predragega pokojnika spremili k njegovem poslednjem domu.

2134 **Žalujoči ostali**

Po kratki, hudi bolezni je dne 7. novembra 1928 v 27. letu svoje starosti preminul

Alfonz Tominšek

artilj. kapetan v generalnem štabu v Beogradu.

Pogreb bo v petek, 9. novembra 1928 ob 3. uri popoldne v Beogradu. Sv. maša zadušnica se bo brala v Mariboru v Marijini cerkvi v sredo, 14. novembra 1928, zjutraj ob 7. uri.

To sporoča sočustvujočim oče, gimnazijski ravnatelj **dr. Josip Tominšek**, z materjo in otroki.

Maribor—Beograd, dne 8. novembra 1928. 2135

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.